

УДК 796.028:33(477)

СУЧАСНИЙ СТАН СПОРТИВНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ЇЇ РОЗВИТКУ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ЧАС

Ігор Дедишин
аспірант

*Львівський державний університет фізичної
культури імені Івана Боберського (Україна)*

Сучасний спорт став важливою галуззю економіки багатьох країн, зокрема й України, проте ця сфера зазнала значних втрат унаслідок військових дій. Розвиток сфери послуг фізичної культури і спорту робить суттєвий внесок в економіку країни, оскільки популяризація цієї галузі сприяє зростанню потреби у спортивних спорудах і місцях, де можна займатися спортом. 24 лютого 2022 року Росія розпочала повномасштабну війну проти України. Унаслідок російської агресії знищено та пошкоджено десятки міст, загинули тисячі мирних жителів, зруйновано десятки підприємств, сотні закладів освіти, тисячі кілометрів доріг та тисячі житлових будинків. Через велику інтенсивність бойових дій на сході та півдні України, а також регулярні ракетні обстріли по всій її території більшість спортивних установ припинили свою роботу або значно її скоротили.

Станом на 1 вересня 2022 року, за аналітичним оцінюванням Київської школи економіки загальна сума прямих задокументованих збитків житловій та нежитловій нерухомості, іншій інфраструктурі становила понад \$127,0 млрд (за вартістю заміщення). Найбільша частка в загальному обсязі прямих втрат належить житловим будівлям (39,7% або \$50,5) та інфраструктурі (27,7% або \$35,3 млрд). Втрати активів бізнесу становлять мінімум \$9,9 млрд і швидко зростають. Ще \$6,6 млрд – це прямі втрати аграрного сектору внаслідок війни. Сукупні прямі втрати від руйнувань і пошкоджень об'єктів громадського сектору (соціальні об'єкти та установи, заклади освіти, науки та охорони здоров'я, культурні споруди, спортивні об'єкти, адміністративні будівлі тощо) дорівнюють близько \$11,6 млрд.

Під ворожі обстріли потрапляють сучасні спортивні арени, молодіжні центри та інші установи сфери фізичної культури і спорту. За інформацією Міністерства молоді та спорту України, станом на січень 2023 року 320 спортивних об'єктів постраждали від обстрілів, 87 із них – зруйновані повністю або частково. Завдано близько \$250 млн збитків. Окупанти зруйнували 63 спортивні комплекси, 9 басейнів, 3 льодових арен, 17 стадіонів,

1 велокомплекс. Найбільше спортивних об'єктів зруйновано в Луганській області – 89, Донецькій – 61, Харківській – 46, Миколаївській – 27, Херсонській – 24, Київській – 21, Дніпропетровській – 15, Чернігівській – 12, Сумській (11) областях.

Зруйновано стадіон у м. Волновасі, стадіон «Металіст» на Харківщині, унікальний велотрек у м. Лимані, льодовий палац у м. Северодонецьку, який був одним із найбільших в Україні. Мішенню для ворожих снарядів стали стратегічні об'єкти: басейн «Нептун» у м.Маріуполі, Луганський обласний фізкультурний центр «Олімп» у м. Кремінній, спорткомплекс «Авангард» у м. Києві, Олімпійський навчально-спортивний центр у м.Чернігові, десятки інших об'єктів. Вісімдесят відсотків спортивної інфраструктури м. Маріуполя внаслідок бомбардувань з боку російської авіації зруйновано. Знищено палац спорту «Азовмаш», зруйновано стадіон імені Юрія Бойка футбольного клубу української прем'єр-ліги «Маріуполя», який нещодавно було реконструйовано.

Від 24 лютого 2022 року понад 2400 спортсменів з олімпійських і неолімпійських видів спорту та осіб з інвалідністю були у майже 40 країнах світу, де частково мали можливість тренуватися та брати участь у міжнародних змаганнях; майже 3000 спортсменів призупинили навчально-тренувальний процес. Багато спортсменів і тренерів призовного віку вступили до лав Збройних сил України, Національної гвардії та територіальної оборони і сьогодні перебувають поза навчально-тренувальним процесом. Щонайменше 228 спортсменів і тренерів загинули від зброї російських окупантів. Серед загиблих є діти: 11-річна гімнастка Катерина Дяченко та 14-річна важкоатлетка Аліна Перегудова. На війні загинули щонайменше 148 футбольних фанатів, ще частина в полоні.

Більше ніж на третину зменшилася кількість навчально-тренувальних зборів та міжнародних спортивних змагань, в яких брали участь спортсмени національних збірних команд. За попередньою інформацією у штатному режимі працюють 70% закладів фізичної культури і спорту, 25% – тимчасово призупинили свою діяльність. Понад 120 тисяч спортсменів втратили можливість займатися обраним видом спорту та не мають можливості тренуватися. Спортсмени (особливо резерв) та тренери, які виїхали за кордон, отримали якісні умови для тренувань і роботи. Є випадки, коли іноземні клуби й команди пропонують спортсменам і тренерам довгострокові контракти, молодь, яка закінчує навчання в закладах загальної середньої освіти отримує можливість навчатися далі. Така ситуація вплине на зменшення в складі національних збірних команд перспективної та талановитої молоді.

В умовах воєнного стану, у зв'язку зі спрямуванням коштів на потреби держави, існує проблема збереження, поступового відновлення та розвитку

баз олімпійської, паралімпійської та дефлімпійської підготовки, як базису для розвитку спорту вищих досягнень. Після війни в Україні збільшиться кількість людей, які матимуть інвалідність, зокрема дітей, у зв'язку з цим необхідно створити всі умови для їх скорішого відновлення та адаптації до повноцінного життя в суспільстві. Також у контексті відбудови спортивної інфраструктури в Україні варто враховувати досвід інших країн, які ефективно відбудували спортивну інфраструктуру після кризових ситуацій, зокрема воєн.

Список використаних джерел

1. Звіт про прямі збитки інфраструктури від руйнувань внаслідок військової агресії росії проти України станом на 1 вересня 2022 року. URL: https://kse.ua/wpcontent/uploads/2022/10/Sep22_FINAL_Sep1_Damages- (дата звернення: 01.03.2023).
2. План відновлення у сферах молодіжної політики, фізичної культури і спорту, національно-патріотичного виховання. Національна рада з відновлення України від наслідків війни. URL: <https://www.kmu.gov.ua/storage/app/sites/1/recoveryrada/ua/youth-and-sport.pdf> (дата звернення: 01.03.2023).
3. Інтерактивна карта спортивних споруд, зруйнованих російськими окупантами. URL: <https://www.teamukraine.com.ua/> (дата звернення: 01.03.2023).